

קובי

לומד שמייטה

חוברת לימוד חוייתית לתלמידים

בהוצאת המכון למצוות התלויות בארץ

תוכן: גב' רחל רווח
תוכן הלכתי: הרב ש.ב. גנוט
עריכה וציורים: מיכאל אמרוסי
ציורי קובי: מירי וינרב

להזמנות: 03-9030580
לחומרים נוספים היכנסו לאתר השמיטה של ישראל:
shmita.hamachon.co.il

יו"ל ע"י המכון למצוות התלויות בארץ
ר' עקיבא 4 ת.ד. 176, אלעד | 03-9030580
© כל הזכויות שמורות

הקצנה

שְׁלוֹם מְתוּקִים.
אָנִי קוֹבִי.

יֵשׁ לִי שָׂדֵה, שָׂדֵה חֶטָּה
אוֹהֵב אָנִי כָּל פִּסְת אֲדָמָה, כָּל בְּלִיטָה
אֶה השָׂנֵה הִיא שְׁנַת שְׁמֹטָה.
אֲשֹׁמֵר אֶת דִּינִיָּה בְּיַד רָמָה
לֹא אֶעֱבֹד בְּאֲדָמָה.

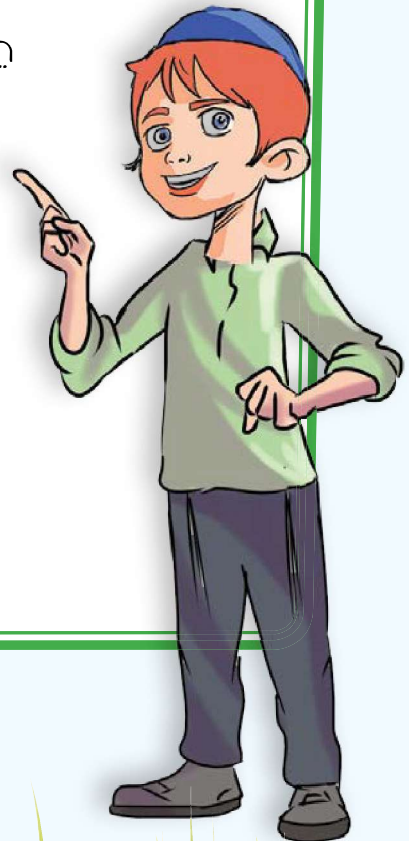
וְיָמָה אֶעֱשֶׂה בְּמַהְלֶךְ השָׂנֵה?
אֶלְמַד הַרְבֵּה תוֹרָה, גִּמְרָא וּמְשָׁנָה.

לֹא נָנוּחַ עַל מֵי מְנוּחוֹת
אֶלָּא נִלְמַד בְּיַחַד הַלְכוֹת
נַחֲוֵד חִידוֹת, נַחֲוֵד מַחוֹת
נִפְתָּר תִּשְׁבָּצִים
עַל הַלְכוֹת פְּרוֹת וְעֵצִים
יַחַד, כָּל הַחֲרוּצִים....

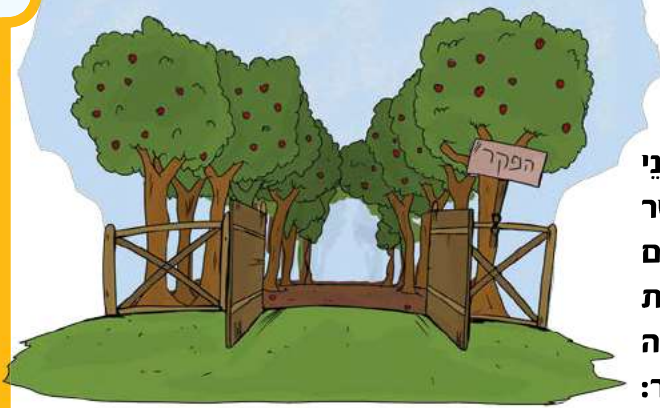
הַכְּנֵתִי בְּשִׁבְלֵכֶם חוֹבֶרֶת מְרֻשִׁמָּה
עִם תְּפִזְרוֹת, חִידוֹן וְעוֹד מְשִׁימָה.

נָשִׁיב עַל כָּל הַשְּׂאֵלוֹת
הַקְּשׁוֹת וְהַקְּלוֹת
נִצְרָף אוֹת לְאוֹת
וְנִגְדִיל אֶת אוֹצַר הַיְדִיעוֹת.

נִלְמַד יוֹתֵר עַל מְצוּוֹת הַשְּׁבִיעִית
בִּינֵינוּ לְבִין ה', אוֹת הִיא, בְּרִית.
"בְּמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית בֶּן דָּוִד בָּא"
יָבוֹא מְשִׁיחַ בְּמַהְרָה
וּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ יִבָּנֶה בְּתַפְאָרָה....

מה המקור למצווה?

וידבר ה' אל משה בהר סיני לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבאו אל הארץ אשר אני נתן לכם ושבתה הארץ שבת לה: שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמר כרמך ואספת את תבואתה: ובשנה השביעת שבת שבתון יהיה לארץ שבת לה שדך לא תזרע וכרמך לא תזמר:

את ספיח קצירך לא תקצור ואת ענבי נזירך לא תבצר שנת שבתון יהיה לארץ: (ויקרא כה, א-ה)
וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעת הן לא נזרע ולא נאסף את תבואתנו: וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית ועשית את התבואה לשלש השנים: וזרעתם את השנה השמינית ואכלתם מן התבואה ישן עד השנה התשיעת עד בוא תבואתה תאכלו ישן: (שם כ-כב)
ושש שנים תזרע את ארצך ואספת את תבואתה: והשביעת תשמטנה ונטשתה ואכלו אביני עמך ויתרם תאכל חית השדה כן תעשה לכרמך לזיתך: (שמות כג, י-יא)

אדם שיש ברשותו קרקע עובד אותה במשך שש שנים ובשנה השביעת מצוה עליו לשמט אותה, להפקיר אותה לכל ואסור לעבד בה. הפרות שצומחים מאליהם בשנה זו הנם קדושים בקדשת שביעית.

מה הטעם למצווה?

"ולכן צוה ברוך הוא להפקיר כל מה שתוציא הארץ בשנה זו מלבד השביטה בה כדי שיזכר האדם כי הארץ שמוציאה אליו הפרות בכל שנה ושנה לא בכחה וסגלתה תוציא אותם, כי יש אדון עליה ועל אדוניה, וכשהוא חפץ מצוה עליו להפקירם" (ספר החינוך, מצוה 99)

"ועוד יש תועלת אחרת, נמצא בזה שיוסיף האדם בטחון בשם יתברך, כי כל המוציא עם לבבו לתת ולהפקיר לעולם כל גדולי קרקעותיו ונחלת אבותיו הגדלים בכל שנה אחת ומלמד בכך הוא וכל המשפחה כל ימיו, לא תחזק בו לעולם מדת הפילות הרבה ולא מעוט הבטחון". (שם)

"לכן כתיב 'בהר סיני', רמז דבת קול יוצאת מהר חורב ומכרזת: אוי להם לבריות מעלבונה של תורה, והוא כהקדמה אל מצות השמטה דבאה, שיהיו פנויים ללמד ולהשלים מה שחסרו מתלמוד תורה". (החיד"א)

"מצוה זו היא להשריש את ישראל במדת האמונה והבטחון בה, כי חשש ה' שישכחו ישראל את ה' ויסירו בטחונם ממנו, ויחשבו כי כוחם ועצם ידם עשה להם את החיל, ועולם כמנהגו נוהג (וכשיראו שבשנה הששית צמח יכול לשלש שנים) יהיו עיניהם אל ה'... ויבטחו בו תמיד" (הכלי יקר)

כתב במלים שלך מהם הסבות השונות שמביאים חכמינו לשמירת השמטה:

ניסיתם פעם
ללכת על קו?

"ושבתה הארץ שבת לה"

הקף את המלאכות האסורות בשמטה
מתח קו לציור המתאים.
בהצלחה!

זריעה

חרישה

צביעה

נטיעה

זמירה

אכילה

קצירה

בצירה

שמירה

המלאכות שסמנתם הם ארבע המלאכות
האסורות מדיאורייתא, בשנת השמיטה

על 2 מלאכות נוספות יש מחלקת אם הן אסורות מדיאורייתא או מדרבנן:
מחוק את 3 האותיות שאנו אומרים כשאנו שומעים מישהו מברך ותמצא את
המלאכות האלו.

אמחואראימשהא מואנאטמיואעאמנה

אם תחלקו את קובי לשבע, תכפילו בשבעים ושבע, תורידו שבע מאות ושבע, ותוסיפו שבע, איזה מספר תקבלו?

אם נחלק את מספר השנים מבריאת העולם לשבע. כשנגיע למספר ללא שארית, זאת אני. מי אני?

ארבע עשרה שנה אחרי שכבשו וחלקו אותי בין השבטים. החלו למנות בי שמטה. מי אני?

ראובן הלוח לשמעון מאתים שקל. הוא לא כתב פרוזבול. ומה קרה?

הרוצה לכנות גדר אבנים בחצר, אסור לו ללקט אבנים מחצרו לצרף בניית הגדר. מדוע?

המצוה נוהגת מהתורה רק בזמן שכל עם ישראל מתגורר בארץ ישראל. איזו מצוה אני?

חז"ל קבעו שאני כלולה במלאכת הקצירה האסורה בשמטה. מי אני?

כשנברך ברכה מסימת בקדוש בליטה הראשון של ראש השנה של שנת השמטה, כדאי לכוון גם על קיום מצוות השמיטה. איזו ברכה אני?

מה משתף להרישה, זריעה, זמירה וקצירה?

מתר לטעת אותנו עד ראש השנה של שנה שביעית. מי אנחנו?

חז"ל אסרו, גם בימינו, לטעת אותנו 44 יום לפני השמיטה. מי אנחנו?

כשבית המקדש היה קיים, נאסרה עבודת האדמה שלושים יום לפני השמיטה. מאיזו הלכה?

חז"ל קבעו שאני כלולה במלאכת הזריעה האסורה בשמטה. מי אני?

אלו מלאכות אסורות רק אם הם משביחים את הצמח ("לאברויי")?

מה כדאי להקדים ולבצע לפני שמטה?

אלו מלאכות אסור לעשותן אפלו כדי לשמר על קיום האילן ("לאוקמרי")?

קובי חד לנו חידות משעשעות

7 ילדים מת"ת 'פאר הכרמל' הגיעו בשנת השמיטה לפרדסו המופקר של שמאי החקלאי. שמאי הציע להם לקטוף לעצמם תפוזים. כל ילד קטף תפוז והניחו בסלסלה. כך שבסלסלה היו 7 תפוזים. לאחר כמה דקות כל ילד לקח תפוז אחד והנה, בכל זאת נשאר תפוז אחד בסלסלה. איך זה יכול להיות?

מיקי החקלאי: אתם זוכרים את הלימונים היפים שקטפתם בפרדס שלי בשמיטה הקודמת? בואו תקטפו גם כעת לימונים! נפתלי, תעזור לנו לקטוף. הרי אתה גדול ממני. **נפתלי:** ושרי תעמוד לפני, היא מבוגרת ממני ב- 3 שנים תמימות. **שרי:** ואני, כמובן, מחזיקה בסבא צבי. גילו אמנם פי 3 מסכום גילינו, אך עוד כוחו במותניו! **מיקי החקלאי:** גילאי כולנו מסתכמים ל- 100. הבה נתחיל לקטוף לימונים! **מה הגילאים של האנשים?**

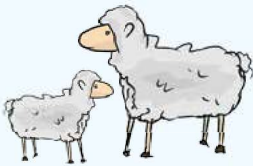
ילדי כיתה ו' בת"ת 'בניאל' הגיעו לביקור בשדות של מושב קוממיות. כשסיימו את הסיור בשדות המופקרים ושמעו שיחה מרב המושב, ערכו הילדים תחרות ריצה במרחב הפתוח ליד גינת המשחקים שבמושב. ארבעת הרצים שהגיעו לשלב הגמר הם שמוליק, צבי, דני ויואב. בסופו של המרוץ התברר כי שמוליק, שלא ניצח במרוץ, הגיע לפני יואב. דני הגיע ממש לפני יואב. **מי הגיע למקום הראשון?**

ברחוב רבי עקיבא שכן חדרי 'אוצר הבית דין'. אחד מהחדרים היה חדר סגור ומבודד ובו יש מקרר מחובר לחשמל, עם דלת פתוחה. **מה יקרה לטמפרטורה של החדר לאחר זמן רב?**

שני חקלאים שומרי שמיטה במושב יסודות שוחחו ביניהם בחצר בית הכנסת המרכזי. אחד מהם אמר לחברו: לי יש כבשים ולך יש כבשים. אם אתן לך כבשה יהיה לנו מספר שווה של כבשים. אם תיתן לי כבשה יהיה לי פי שתיים. **כמה כבשים יש לי וכמה לך?**

פתרונות לחידות תמצאו בעמוד 27

אחמד איך גילו אותנו?

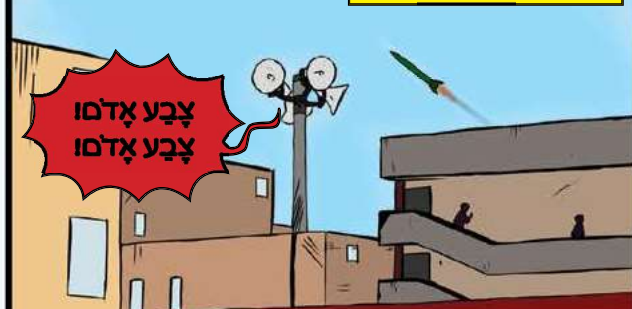
הגם האופלאב בכבות סחית השמיכה

צייח: איכאל אחרוני

13 מחבלי החמאס צעדו בשקט במנהרה שנחפרה מעזה לישראל...

ישראל, שנת התשע"ד

בקיץ התשע"ד התנהלה מלחמה בין ישראל למחבלי החמאס, המלחמה נקראה בשם "צוק איתן" והיא החלה בהריסת מנהרות שחפרו המחבלים, כחות הבטחון נכנסו לרצועת עזה, כדי להרס את מנהרות הטרור שחפרו המחבלים כדי לצאת מתוכם לשטח ישראל ולנסות לרצח יהודים, השם ירחם וישמר. המחבלים ירו מאות רקטות לשטח ארץ ישראל. ביום השמיני של "צוק איתן" הכרזה הפסקת אש בין ישראל לחמאס. חצי שעה לפני הפסקת האש ירו המחבלים רקטות לכוון ישראל. המחבלים ירו בכונה עשרות רקטות, כדי להסיח את דעתם של היושבים בציון מדבר מפחיד ומזעזע, אותו תכננו המרצחים זמן רב. ועל כך ספורינו...

קובי לומד שמיטה

דוגמא מתוך החוברת המלאה

בת 32 עמודי צבע

חוברת צבעונית חווייתית הכוללת

בתוכה שעשועונים חידונים

משחקים סיפורים וציורים

ללימוד והבנת מושגי השמיטה

להזמנת החוברת חייגו:

03-9030580